

Step Academy official

Model Town Grw PH: 03016652757

STUDENT NAME	
PAPER CODE	51464
TIME ALLOWED	
Paper Date	

CLASS	3RD YEAR
SUBJECT	پنجابی
TOTAL MARKS	
Paper Type	

سوال 1: مندرجہ ذیل سوالات کے تفصیلاً جوابات تحریر کریں۔
نمبر

1. نظم "سفر دی رات"
2. نظم "کل دی گل"
3. نظم "مان اے مینوں"
4. مضمون "وارث شاہ دا پنجاب"
5. نظم "ایہہ نہیں مینڈا کراں"
6. ڈرامہ "ونجار امیرے ہان دا"
7. نظم "نیں جیون دی"
8. نظم "چسی"
9. اختر کاشمیری کا "گیت"
10. نظم "جہلم دے پل تے"
11. نظم "دوجی موت"
12. نظم "بھلکھے"
13. مضمون "پنجاب وچ اسلام دا کھلار"
14. نظم "بہار"
15. افسانہ "سرداراں"
16. افسانہ "اسلم"

17. جس دن اسلم میری پھوپھی دی دھی بھین نوں ویانہن آیا سی اوس دن میرے پھپھڑا ہنا کھرک کے لہو لہان کرتا۔ گل ایہہ سی کہ اسلم جج دے بہانے اک پوری فوج ساڈا شہر خ کرن لئی لے آیا سی تے پھپھڑنوں کھڑیاں کھڑیاں چھ دیگاں ہو رہ پکوانیاں پے گئیاں سن۔

18.

دیگ دی دولت وچوں اوہدے اگلیاں کدے فقیر فقرانوں اوہناں دا حصہ نہیں سی دتا۔ تے اسلم نوں ایہ سوچدیاں بڑا دکھ ہوندا سی کہ اوہدے وڈے وڈیرے عذاب وچ ہون گے۔ تے اوہناں دی پٹ گھٹ کرن لئی اوہنے دیگ دے پیسے وچوں زکوٰۃ کڈھنی شروع کر دئی۔ زکوٰۃ ونڈن لئی اوہنے جگراواں دے اک خاص محلے دیاں مجھ مائیاں نوں چنیا۔ ورہیاں کنکھی ہوئی زکوٰۃ اصل توں وی ودھ گئی سی تے اسلم دیگ دی اپنے حصے دی کل دولت چھیتی اوہناں حقداراں وچ ونڈوئی۔

19. مضمون "مدینہ وچ حضور ﷺ دی آمد"

20. نظم "بیتے ویلے دی یاد"

21. افسانہ "بچے دے اتھر و"

22. نظم "حرص"

23. نظم "پند نامہ"

24. نظم "شہادت امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ"

25. نظم "سراپا نگاری"

سوال 2: مندرجہ ذیل شعاعی تشریح کریں۔
نمبر

1. رب دیا پیار یا مدح تیری خس خس مومو پیا کر دا
تیرے سوہنے قد دیاں گلاں سرو سرو پیا کر دا!!

2. مہک اجیرے خلق تیرے دی خلق نوں پچھے لاندی
جگمگ جگمگ راہ تیرے دا کرو کرو پیا کر دا

3. تیرا عکس نظر آؤندا اے مرشد باہواندر
اج وی جس دی واج دے اتے جگ ہو ہو پیا کر دا

4. بکھن بھانیا ماندا آ جا جھٹ گھسا لے

5. اوہو جھٹ سہانیاں پیلو کھالے جیڑ میری چھٹاویں پھولے

6. ایہ کچھ لوہاں وقی نیچا راہی پٹاڑے ایں چار لوہاں لے نیں
میرے ہاسے میرے بنجوا! سبھے ہتھ نیں تیرے!

7. لوکی مینوں چہرے اتے خول چڑھا کے ملدے نیں
منہ دے کئے کئے سارے کئے کوڑے دل دے نیں

8. پکاں دی چک ہوئی ہوئی بول وی دھیرے دھیرے بول
جے پھٹ پین دلاں اندر تے قیامت تیک نہ سلدے نیں

9. وسدے میرے بوجے پنے وسن میرے شہر گراں
قسم شہید دے لہو دی مینوں اوہدے قطرے قطرے پاروں

10. قسم شہید دے لہو دی مینوں اوہدے قطرے قطرے پاروں
کچلے تے نیناں دا مل!! چانواں تے ریجھیاں دیاں پینگاں

11. اوس پرانے دن دے وچوں کر کے یاد اک موقعے نوں زور وی لا کے روک نہیں سکيا
اپنے دل دے ہو کے نوں

12. تیرے کول کدی جا پڑاں میری کیہ جرتا جو سوچاں غیروں ایس تے مان اے مینوں

13. اکھیاں وچوں دل دا بھیت بے ڈلھ پوے تے حیرت کیہ گھر والے تے جو کجھ گزری پتہ ہوندا اے دیواراں نوں
14. پھلاں دے چہرے نیں جھریاں مھے رنگ نیں کلیاں دے
کیڑی کالی جیچھ والے دی کھائی نظر بہاراں نوں
15. سجتاں ہن تے واپس آجا کوئی وی آکھن والا نہیں
کس دے پیار دی شہ تے موڑاں رؤف میں پشاں مہاراں نوں
16. جو بول زبانوں نکل گیا
اوہ تیر کمانوں نکل گیا
17. یں دل وچ اوہنوں لبھناں وال
اوہ دور آسمانوں نکل گیا
18. خواباں نہ تک ایہناں بدلے
یوسف کنعانوں نکل گیا
19. ہمدرد کنارے بن گئے نیں
جد میں طوفانوں نکل گیا
20. میں گھر دی آگ لگاؤندا ساں
دھواں روشنداں نوں نکل گیا
21. کھیڑاں سب وچالے پیاں
نہ اوہ سجن نہ اوہ سیاں اپوئیں پھیرے پاں
ایہہ نہیں مینڈا کراں
22. کیڑے شوہ دریا وچ پیندی گھٹدی ودھدی و دھدی گھٹدی
کیہ دساں کیہ شوق سفر دا دل نوں حلائی گیڈ پھٹدی ڈگدی مڑھیند کیہ نہ آوے ہن نہ کے واٹ
پیاس دے مارے عشق دی بھڑکی ودھ کے سینے لاؤن بال ایانے پھڑ لیندے نیں جیوں دیوے دی لاٹ
فن دے اندر بغض نمائش فن کاری دا کوہڑ سچا کاریگر نہیں لاؤندا جمل دے وچ ٹاٹ
پشتاں بدھی آساں گل نبھایا
ہر ہک رتنھوں ہی نہوئی کیچھلے ماہی نہاںی سولتیا دا نہ گھٹن بھوگی
نالے پوتر جیہڑا ڈھگا
23. مڈھوں لا ای۔۔ بیٹھاں وگدا رہیا ایویں بیٹھاں وگدا رہی۔۔ سر کردی نہ چینی
ڈاڈھا صبر نہی ہو گیک پچھان کے چپ اچھوی۔ ایہو جلاٹھ لیکھ پچھ جاکھیا کے چپ اے
بلھ افڈن کچھ ایہے دھیانے کچھ چینلے چپہڑیں گیتہ جھٹلاند کے چپ انیہ
کھتوں جیہڑے لایے پچھ کچھ چھٹل گے ایہڑوں گیتہ پچھان لکھن جیہڑے لگے
میرے ولوں سارے بھین بھانیاں نوں سلام ہووے جاتکاری بزرگاں تے مائیاں نوں سلام ہووے
لاری والا اے کھٹ دیکھ کھلاوے نہیں میں کارخانے مومولیاں چالالا آلفہ تچاں آسٹیاں چارے سٹو منوے نگا
پائے جیہڑا سرمہ اوہ ناز کر سکدے مدت دے بعد مٹلے سٹاں جس توں کوئی چپے سیکھائے
میں مینی کچھ لکھ لکھو ڈگے نہ تیر کی ڈکھٹی اتھرو ڈگے
ساڈیاں اکھاں آگے کھلاں نہ میں ڈٹے
راتاں وڈل پگھلنچیں سی غوطے کھا کھا دیاں دہائی
ایہہ آسمان تے صدیاں توں جان دا رہا کھس تھیں توں ڈر جکتا سچا نہ تہو نہیں تیکھ دا
رگی اے لہو دے نال میں چوٹی پہاڑ دی اینویں تے ذکر ہندا نہیں میری اڑان دا
24. کیہ دساں کیہ شوق سفر دا دل نوں حلائی گیڈ پھٹدی ڈگدی مڑھیند کیہ نہ آوے ہن نہ کے واٹ
25. پیاس دے مارے عشق دی بھڑکی ودھ کے سینے لاؤن بال ایانے پھڑ لیندے نیں جیوں دیوے دی لاٹ
26. فن دے اندر بغض نمائش فن کاری دا کوہڑ سچا کاریگر نہیں لاؤندا جمل دے وچ ٹاٹ
27. پشتاں بدھی آساں گل نبھایا
28. ہر ہک رتنھوں ہی نہوئی کیچھلے ماہی نہاںی سولتیا دا نہ گھٹن بھوگی
29. مڈھوں لا ای۔۔ بیٹھاں وگدا رہیا ایویں بیٹھاں وگدا رہی۔۔ سر کردی نہ چینی
30. ڈاڈھا صبر نہی ہو گیک پچھان کے چپ اچھوی۔ ایہو جلاٹھ لیکھ پچھ جاکھیا کے چپ اے
31. بلھ افڈن کچھ ایہے دھیانے کچھ چینلے چپہڑیں گیتہ جھٹلاند کے چپ انیہ
32. کھتوں جیہڑے لایے پچھ کچھ چھٹل گے ایہڑوں گیتہ پچھان لکھن جیہڑے لگے
33. میرے ولوں سارے بھین بھانیاں نوں سلام ہووے جاتکاری بزرگاں تے مائیاں نوں سلام ہووے
34. لاری والا اے کھٹ دیکھ کھلاوے نہیں میں کارخانے مومولیاں چالالا آلفہ تچاں آسٹیاں چارے سٹو منوے نگا
35. پائے جیہڑا سرمہ اوہ ناز کر سکدے مدت دے بعد مٹلے سٹاں جس توں کوئی چپے سیکھائے
36. میں مینی کچھ لکھ لکھو ڈگے نہ تیر کی ڈکھٹی اتھرو ڈگے
37. ساڈیاں اکھاں آگے کھلاں نہ میں ڈٹے
38. راتاں وڈل پگھلنچیں سی غوطے کھا کھا دیاں دہائی
39. ایہہ آسمان تے صدیاں توں جان دا رہا کھس تھیں توں ڈر جکتا سچا نہ تہو نہیں تیکھ دا
40. رگی اے لہو دے نال میں چوٹی پہاڑ دی اینویں تے ذکر ہندا نہیں میری اڑان دا

.40

.41

.42

.43

.44

.45

46

47

48

49

50
51

51
52

52
50

53

54

55

56

57

58

.59

.60

.61

.62

.63

.64

.65

.66

25

67
88

68
00

69

70
71

71
70

72

73

74

75

76

77

78

.79

80

81

.82

.83

ہن دی چھڑو جدوں تند نہیں تانی ای وکڑ کئی اے تے لوکی سروں پیروں لاه کے جھل خراب ہوئے پھر دے نیں 'یاں سروں پیروں لاه کے پگ دی تھیں جتی نکا لیندے نیں' جے آپ اپنے جوگے نہ ہون تے نیک بخت چھتر پولا کر کے ایہناں دا گھر پورا کر دیندی اے 'تہاںوں پتہ اے جے ننگے سرتاڑ پین نال تالو گنجا ہون دا وی خطرہ ہندا اے کدی پگ ہندی سی تے تراڑ داوی نہیں سی ہندا۔ جسے کدی سہ سمبھا ہووی جانائے پگ پاڑ کے نبھ لئی جاندی سی تے انج سردی وی سلامتی رہندی سی۔

6. انج ایس دی وی عزت ہمیشہ خدادے ہتھ رہی اے۔ نویں نسل ایہنوں چھڑو کے اپنا ہی کچھ گویا اے۔ نہیں تے سیانے لوکاں ایس دے پاروں کئی فائدے وی اٹھائے نیں۔ انج کل تحریری تے زبانی معانی دا بڑا واسطہ ٹریا اے۔ وی پرہیا وچ ڈھیٹھ ہو کے نیویاں نظراں کر کے معانی منگدے جس یاں لکھ کے دے دیندے نیں کئی واری اخباراں وچ چھپین تے ویل دے نوٹس کھن تک نوبت آ جاندی اے۔ جدوں پگ دار و اج سی لوکی کم طے ویری دے گھر جا کے پگ پیراں وچ سٹ کے معانی منگ لیندے سن تے دو جے کنیں خبر نہیں سی ہندی۔

7. ایہہ اکو تر دیاں گلاں سن 'ذکر پگ' داسی جیسہ دار و اج گھٹن نال پنڈاں دی وسوں نوں بڑا گھٹا پیا اے۔ جیہڑا اوہناں لئی لک تر وڑ ثابت ہو یا اے۔ ویلے نال کئی سیانیاں ٹاہراں مار مار کے دہائی دتی۔ پکڑی سنجال اوئے جٹا۔ اوہنوں بڑا دسا گیا۔ پگ رکھ کے ہیر سیر اکھائی دا اے۔ پر جٹ او س ویلے بھتیا ہو یا سی۔ بنوی دکھ تے پگ دا شملہ اچار کھن لئی اٹھے واہ ادھار رکھائے کولی رکھ داسی تے انجے شملے نوں اچار کھن دا چار اکر دیاں کردیاں پگ ہو ری سروں کل وچ گلوں پیراں وچ آ ڈکیاں۔

8. ایہہ تے پرانیاں تے گتیاں گزریاں پگاں دا ذکر سی 'جنہاں توں نویں نسل ایہہ بہانہ پا کے کہ پگ ہر تھیں نوں بھگڑا خانہ ای سمجھ بیٹھی اے۔ پگوں جان دی خلاصی کرار ہی ہے۔ پر پھیر وی ایس دے شعوری پچھوڑے وچ پکڑی لئی بڑا پیار تے بڑی محبت اے۔ ایسے لئی ایس پگ نوں چھڑو چھڑا کے وی ایس دے پیار دی یاد تازہ رکھن لئی اک ہو ر پکڑی نال اٹ سٹ لڑائی اے۔ جدھے نال اوہ دیوی دے درشن نال دنجھاں دا پیار وی کر رہی اے۔ ایس پکڑی نوں اوہ مکاناں تے دکاناں دے قبضے راہیں مفت بڑی وچ وچ کچھ لیندی اے۔ مکان دکان داکرا یہ سو روپے تے قبضہ دے کے ہتھ لوائی دے ہزاراں روپے کما بچا لیندی اے۔

9. دھی نوں ٹورن دا ویلا آ گیا سی۔ دھیاں نوں بھانویں ور چنگائی لہج جاوے پر ٹورن لگیاں اک داری تاں کالچا پھٹ جاند اے۔ بھٹے کیوں نہ دھیاں جگر دا کلٹرا ہون دیاں نیں۔ دھیاں ای تے اپنے بابل تے خون ڈولن لئی ہر ویلے تیار رہندی نیں۔ پر پھیر وی دھیاں سدا لئی ماییاں گھر نہیں رہ سکدیاں۔ دھیاں نوں تاں راجے مہا راجے پیر پیجیر سدا گھر نہیں رکھ سکے اوہناں نوں وی ٹورنیاں پنیاں سن میں کسیدے پانی ہار آں۔

10. "اک چنگے ناول دی پچھان اسی حقیقت نگاری اے کیوں جے ناول دا مقصد حیاتی دی نمائش اے۔ ایس لئی اک ناول نگاروں حقیقت زندگی تے سچے واقعات پیش کرنے چاہیدے نیں تے جیسے واقعات پیش نہ کرے 'جیہڑے کتاباں توں لئے گئے ہون تے جیہناں دا حقیقی زندگی نال کوئی سمبند نہ ہووے۔ ایس لئی اک ناول نوں تجربہ مشاہدہ سچ کل کتھ تے نویں خیالاں توں اڈھور کچھ نہیں ہونا چاہیدا۔"

11. ایہناں بزرگاں وچ جنہاں اسلام پھیلاؤن دی خاطر اپنیاں زندگی وقف کر چھڑیاں سن۔ بڑے بڑے بے مثال سوچہ وان 'دانے' آگو 'علماء' تے فقیہ وی سن۔ جنہاں حضور پاک ﷺ دی مقدس تعلیم نوں اپنا و طیرہ بنالیا تے دنیا نوں دس دتا پئی اوس پاک وجود دی سچی تعلیم کیوں ذہناں تے دلاں نوں نکھار دیندی اے۔ سچی کل تے ایہہ وے پئی دنیا دی مذہبی تاریخ وچ کامیاب عودت تے تبلیغ دی ایڈیٹی اپنی تے سوہنی مثال ہو ر کدھرے نہیں ملدی۔

12. پاک و ہند وچ اسلام دی تبلیغ تے اشاعت وچ ہتھ فقیراں 'درویشاں' صوفیاں تے مسلمان مبلغاں دا اے 'اونان ہو ر کسے دا نہیں۔ ایہناں پو تر ہستیاں دیاں ہتھیاں وچ کوئی کرپاناں تے چھو یاں نہیں سن ہون دیاں جنہاں دے زور نال اوہ کافراں دے سر نوں اسکتے نہ ای ایہناں بزرگاں کول کوئی دنیاوی شان سی۔ جیسہ راہیں ایہہ عامان تے رعب پاسکدے ہون۔ ایہناں سادہ مرادے انساناں مسکینی تے غربت وچ اسلام دی تبلیغ جیتی تے ایس دے وچ ایہناں نوں ڈھیر کامیابی ہوئی۔

13. محمد بن قاسم دا ایہہ قاعدہ سی پئی جس شہری علاقے نوں فتح کرداتے جیکر اوتھے دی کچھ مقامی آبادی مسلمان ہ جاندی اک مسیت اوتھے ضرور بنادیندا۔ فتوحات مگروں محمد بن قاسم نے سندھ تے پنجاب دیاں وڈی پریاں نوں وکھ وکھ تبلیغی خط وی لکھے۔ جنہاں وچ اسلام دی دعوت دئی گئی ہون دی۔ تے بت پرستی دی مندی یا سستی ہون دی سی۔ ایس دے نتیجے وچ کئی قوماں اسلام لے آئیاں۔ ایس وڈے مسلمان جرنیل بارے آکھیا جاند اے 'اوہ جس شہر تے وی حملہ کر دا پھلاں اوہ دیاں واسیاں نوں اسلام دا پیغام ضرور دیندا۔

ایہناں بزرگاں دی برکت نال پنجاب دی دھرتی وچ اسلام دا چرچا عام ہو گیا تے بعضیاں توں آپ ایس ٹوہ وچ لگ گئیاں پئی حق کدھراے۔ کئی سمجھدار دے اکا اپنی سوچ وچ چار پاروں مسلمان ہو گئے۔ پر پچنگ آف اسلام وچ پروفیسر آرٹلڈ نے لکھیا ہے پئی پٹیلے وچ اک بڑا ودان ہندو پنڈت سی جس نے کل مذاہب داتے خاص طور تے اسلام دا مطالعہ کیتا تے اخیر مسلمان ہو گیا۔ مولوی عبید اللہ آپناں ناں رکھیا تے تبلیغ دا ایناں کم کیتا پئی پٹیلے دا پورا اک محلہ مسلمان ہو گیا۔ کجھ لوگ مسلماناں دے اچے تے شاندار تمدن تے ریت بہت توں متاثر ہو کے مسلمان ہو گئے۔

15.

گھر دے بندے بندے دے مونہوں طعنے تے بولیاں سن سن کے سرداراں نوں چونہ پاسیں دشمن ای دشمن نظر آؤندے سن تے سوہدا دل وچھڑی ہوئی کوئج وائٹوں کر لاؤندار ہندا سی۔ انہوں ایس گھر وچ نوکری کر دیاں دو مہینے ہو گئے سن تے ایہناں دو مہینیاں وچ کسے نے اوہدے دل دی نہیں سی چچی۔

16.

انج ای کئی ورھے لنگھ گئے۔ سرداراں اک مکئی چھپی کڑی دی ماں بن گئی تے بشیرے دے چالے ہو روی پٹھے ہو گئے اگے تاں اوہ رات نوں گھر آ پیندا سی ہن راتاں نوں وی اوہدا کوئی پتہ نہیں لگدا سی۔ سرداراں کلی کوکھی چھڈ کے کڑی نوں لے کے ماں دے کول آ گئی۔ جنتے نے کجھ چرتاں دھی دا خرچا پٹھا پورا کیتا پر کدوں تائیں۔ جدوں رانی سیانی ہو گئی تے گوڈیاں پر نے رڑھن لگ پئی سرداراں ہو روی فکر وچ ڈب گئی۔

17.

بے جی بالودی گل سن کے چھیتی نال اٹھ کھلوتے "ڈھی؟ فی سیدی دھی؟ ایہہ سیدی دھی اے؟ ایہہ تیری بھتیجی نہیں؟" اوہناں چیک مار کے پچھیا جیویں بالو دے کن بولے ہوں۔ رانی نوں بلدے بخار وچ جھنجھے بہا کے بالو نکل گئی تے سرداراں نے باورچی خانے وچوں نکل کے رانی نوں گودی وچ لے لیا تے بالو دے کچھ نکل گئی۔ اچے اوہدے بلیز توں باہر نہیں سی ہوئی کہ بے جی دی آواز اوہدے کنال وچ پئی۔۔۔ "نس نس کے بالو دے گھر جاندی سی۔ مینوں رانی بڑی پیاری لگدی اے۔ ربا کڑیاں دیاں شرماں رھن والا توں ای ایس۔"

18.

جس دن اسلام پیری پھو پھی دی دھی بھین نوں دیا ہن آ یا سی اس دن میرے پھپھر اپنا کھرک کے لہو لہان کر لیا۔ گل ایہہ سی کہ اسلام جنج دے بہانے اک پوری فوج ساڈا شہر خ کرن لئی لے آ یا سی تے پھپھر نوں کھڑیاں کھڑیاں چھ دیگاں ہو رہا پلوانیاں پے گئیاں سن۔

19.

دیگ دی دولت وچوں اوہدے اگلیاں کدے فقیر فقر انوں اوہناں دا حصہ نہیں سی دتا۔ تے اسلام نوں ایہہ سوچ دیاں بڑا دکھ ہوندا سی کہ اوہدے وڈے وڈیرے عذاب وچ ہون گئے۔ تے اوہناں دی پٹھ گھٹ کرن لئی اوہنے دیگ دے پیسے وچوں زکوٰۃ کدھنی شروع کر دی۔ زکوٰۃ وڈن لئی اوہنے جگہ اوں دے اک خاص محلے دیاں کجھ مائیاں نوں چنیا۔ ورھیاں نکھی ہوئی زکوٰۃ اصل توں وی ودھ گئی سی تے اسلام دیگ دی اپنے حصے دی کل دولت چھیتی اوہناں حق داراں وچ وڈوئی۔

20.

اسلم دا وچ ہاؤس کوئی بہتا نہیں چمکا۔ ایس کر کے کہ ساڈے شہر وچ جولا ہے تے گھمیاں ودھ سن تے اور چڑھدے اتر دے پر چھانویاں تے ملاں تے کڑوی بانگ توں ای اپنا کم چلا لیندے سن۔ تے کتنی دے پڑھے لکھے کھاندے پیندے لوگ اپنیاں گھڑیاں ریل بازاروں ای ٹھیک کر آؤندے بھانویں اوہناں نوں اسلام کولوں چار گنا ودھ مزدوری نہ دینی پوے۔

21.

ایس گل نوں انج وی سمجھیا جاسکدا اے کہ اسلام کیوں جے رب تعالیٰ دا آخری پیغام تے مکمل ہدایت اے ایس لئی مکمل ضابطہ حیات ہون پاروں مسلمان وکھ مذہبی مہاندہ رھن دے نال نال اپنا دکھ سماجی مہاندہ وی رکھ دے نیں۔ برصغیر وچ مسلماناں نے آباد ہون لئی اپنا اک دکھ مہاندہ رکھیا تے ایہہ سلسلہ ڈھیر دور تیکر چلا جاند اے۔ مسلماناں نے ایہی حکم بن کے وی تے محکوم بن کے وی ایس دکھ قومی شخص نوں قائم رکھیا اے۔ ایسے دکھ قومی شخص دل حضرت قائد اعظم نے اشارہ کیتا اے تے ایہو دکھ قومی شخص اے جس پاروں پاکستان باقاعدہ اک دکھ ملک دی صورت وچ وجود وچ آیا۔ ظاہر اے ایہہ دکھ قومی شخص 1940ء دی قرارداد منظور ہون توں پہلاں ایہی موجود سی تے مسلماناں نے ایس نوں قائم رکھن لئی ودھیرا کم کیتا۔

22.

ایہہ تے اک بہانہ سی 'لاواتے پہلاں دا موجود سی جبہڑا 1857ء وچ شاعری دے حوالے نال حصہ پان والے پنجابی مسلمان شاعراں دی خدمت دا جائزہ لیا اے۔ اوہدا خیال اے کہ پاکستان اسلامی شخص نوں اختیار کرن لئی قائم کیتا گیا سی۔ عوام نے ایسے نظریے دی خاطر قربانیاں دتیاں سن تے پنجابی شاعراں نے ایسے لئی اپنی شاعری دے ذریعے نال مسلم عوام نوں پاکستان قائم کرن لئی پرپریا سی۔

23.

حضور اکرم ﷺ اک اونٹنی تے سوار 'سرتے یمنی پٹری' موڈھیاں اتے چٹی چاردا 'ایس سادہ پوشاک وچ وی آپ ﷺ اک بہت وڈی رعب تے جلال والی ہستی نظر آؤندے نیں۔ لب آپ دے پھلاں وائٹوں کھڑے نظر آؤندے نیں۔ اکھاں وچ خوشی دی چمک اے۔ مدینے والیاں کدے وی دلوں بجائوں کسے دا

ایس طرح شاندار استقبال ہمیں سی کیتا۔ کل کیہ۔ حضور ﷺ ٹھاٹھاں مار دے دریاوچوں کزرے تے بنی سالم دے محلے بارہاں ربیع الاول 1 ہجری نوں مبارک جمعے دے ویلے بجے اوتھے 100 آدمیاں نے جمعہ مبارک پڑھیا ایہہ اسلام وچ سب نوں پہلا جمعہ سی جس دا ایہہ خطبہ آپ ﷺ نے دتا۔

24. مسلمانو! تیں اپنے ہن دے تے آؤن والے ظاہر تے چھپیاں ہو یاں کماں وچ اللہ دے ڈرن نوں سامنے رکھو تے پرہیز گار بنو کیوں جے رب توں ڈرن والیاں دیاں بدیاں چھڈ دتیاں جائیاں نیں تے بدلہ بہت چنگا دتا جائدا اے۔ تے رب توں ڈرن والے اوہ نیں جیہڑے بہت وڈی مراد نوں پہنچ جان گے۔ جو اللہ دی بیزاری عذاب تے غصے نوں دور کر دیندا اے۔ ایہو ای ڈراے جیہڑا منہ نوں پھل وانگوں کھڑیا رب نوں خوش تے درجے نوں اچا کر دیندا اے۔

25. بزرگ انصاری وڈے مالدار پاکسے وڈی جاگیر دے مالک نہیں سن۔ پر رب نے دلاں دے غنی کر دتے ہوئے سن۔ اسلام اتے سچے قربان ہون والے مسلمان بھائیاں تے اپنے قربان کہ جو کوئی مہاجر جنگیاں تلواراں تے لھچیاں ہوئیاں کماناں توں جان بچا کے جھکھاں تے تریاں داماں دیاں ہو یاں دینے پہنچ جائدا اسی تے ہر اک انصاری دی دلوں بجانوں ایہہ خواہش ہوندی سی کہ اوہ مہاجر اوسے دے کول کھہرے اینٹھوں تیک کہ فالان گڈھان تیک گل اپڑ پیندی تے پھیر جس دے ناں دا رقعہ نکل داوہ چائیں چائیں مہاجر بھائی نوں اپنے گھر کے جائدا۔

سوال: 4

نمبر

1. حفیظ تائب

2. شریف سنجہی

3. عارف عبدالمتمین

4. نواز

5. سلیم کاشر

6. باقی صدیقی

7. سجاد حیدر

8. شیر افضل جعفری

9. بشیر مندر

10. اختر کاشمیری

11. حنیف باوا

12. انور مسعود

13. ڈاکٹر سید اختر جعفری

14. سمیع اللہ قریشی

15. منظور وزیر آبادی

16. ماجد صدیقی

17. نادر جاجوی

18. انور علی

19. رشید عثمانی

20. راقب قصوری

21. جوشوا فضل الدین

22. فیروز دین شرف

23. محمد بوٹا گجراتی

24. مولوی غلام رسول عالمپوری

25. ہاشم شاہ

26. پیر محمد

27. وارث شاہ

28. حافظ برخوردار

29. سید علی حیدر

30. بابا فرید گنج شکرؒ

